

Bijlage I: voorbeeld productartikel 20 op basis van standen begroting 2018

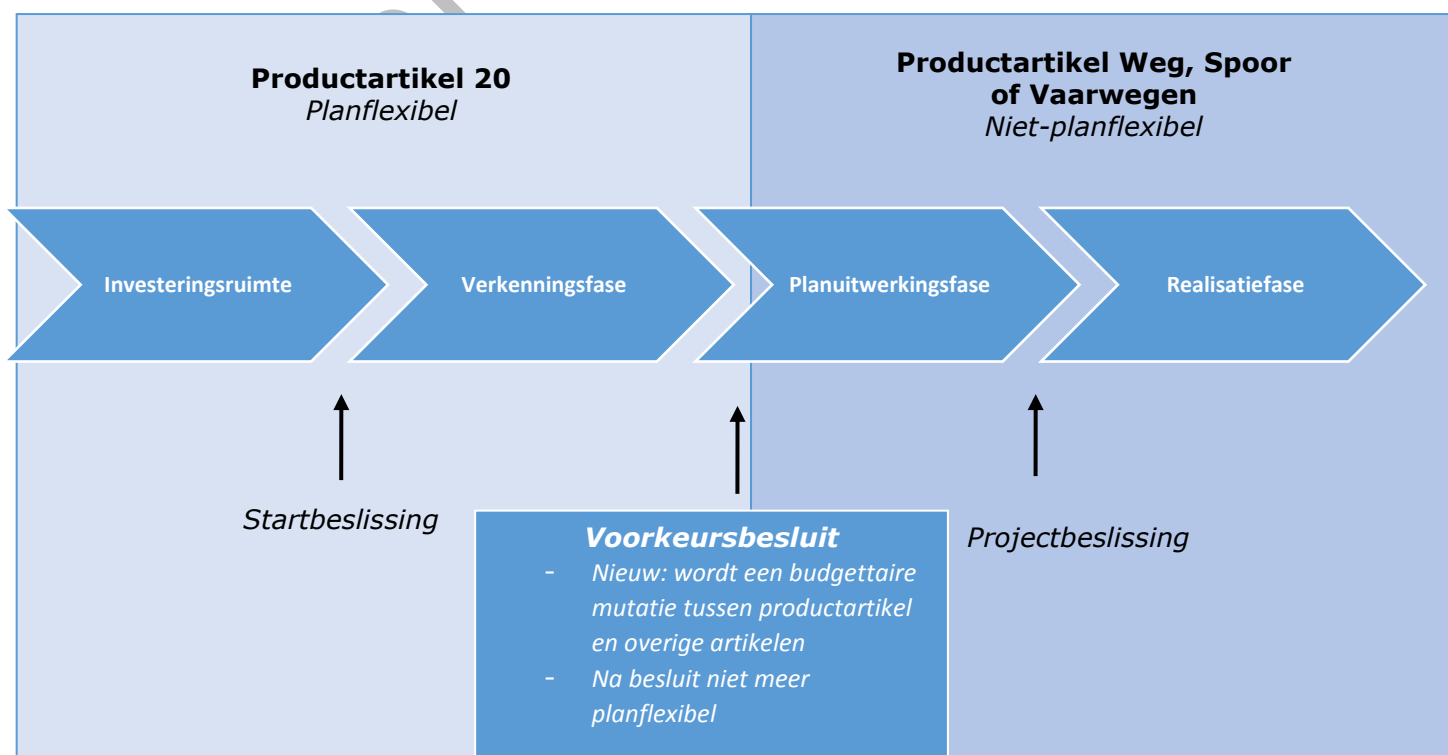
Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Ons kenmerk
IenW/BSK-2018/100844

Tabel : Was-woordt tabel

Was:		Wordt:		OB2018
Art. ond.	Omschrijving	Omschrijving		t/m 2031 (€ mln.)
18.17	Verkenningen Nieuwe Stijl	20.01 Verkenningen		0
12.03.02	niet aanwezig	20.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen		0
12.03.02	Gebiedsprogramma 's en reserveringen (niet zijnde bestaande planuitwerkingen en verkenningen) binnen Planuitwerking en	20.03 Reserveringen		600
13.03.04	Verkenningen bij de verschillende			
15.03.02	modaliteiten Wegen, Spoor en Vaarwegen			
18.11	Generieke investeringsruimte	20.04 Generieke investeringsruimte		2.642
		20.05 Investeringsruimte toebedeeld naar modaliteit		1.863
12.07	Investeringsruimte Wegen	20.05.01 Investeringsruimte Hoofdwegennet		663
13.08	Investeringsruimte Spoor	20.05.02 Investeringsruimte Spoorwegen		1.050
15.07	Investeringsruimte Hoofdvaarwegen	20.05.03 Investeringsruimte Hoofdvaarwegennet		150
Totaal				5.105
Als percentage van de aanlegbudgetten (inclusief investeringsruimte)				12%
Aanlegbudget				42.542

Grafiek I: Nieuwe situatie Productartikel 20 aan de hand van MIRT-fases

Productartikel 20 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

[[[Omschrijving van de samenhang in het beleid]]]

Met het artikel 20 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte wordt invulling gegeven aan een meer flexibele planning van infrastructuur zoals toegezegd in de kabinetsreactie op IBO Flexibiliteit (TK2016-2017 34 550 A nr.5).

Het artikel bevat alle (plan)flexibele budgetten die gereserveerd zijn voor het verbeteren van de bereikbaarheid en gerelateerd aan de beleidsdoelstellingen zoals beschreven in de begroting Hoofdstuk XII en de SVIR <<vlot, veilig en leefbaar>>. De planflexibele budgetten zijn de budgetten waar een bestuurlijke heroverweging mogelijk is. Over deze budgetten zijn nog geen (definitieve) bestuurlijke afspraken gemaakt en zijn niet-juridisch verplicht. Door deze budgetten bijeen te plaatsen in één artikel zijn alle flexibele budgetten overzichtelijk gepresenteerd. Na besluitvorming kunnen budgetten na besluitvorming, zoals voorkeursbeslissing, worden verdeeld naar de modaliteiten. In dit artikel opgenomen budgetten betreffen algemene reserveringen, de investeringsruimte, verkenningen naar bereikbaarheidsopgaven en reserveringen voor korte termijn mobiliteitsmaatregelen. De budgetten op artikel 20 zijn de basis voor het berekenen van de flexnorm.

In dit artikel staan ook de brede verkenningen *nieuwe stijl*. Kenmerkend aan deze verkenningen is dat ze modaliteitsneutraal zijn, een niet-infrastructurele oplossing wordt meegenomen en dat ze niet automatisch doorgaan naar de planuitwerking maar dat een expliciete afweging (tussen verkenningen) plaatsvindt. Dit is vastgelegd in de MIRT-werkwijze. In deze werkwijze staat het opgavengericht werken voorop, samen met bestuurlijke partners, waarbij steeds wordt gezien welke maatregel op welk schaalniveau, op de korte en op de lange termijn het meest bijdraagt aan de opgave bereikbaarheid. Op deze wijze ontstaat een mix van maatregelen die samen met andere partners over een langere periode worden uitgevoerd.

Zodra er bestuurlijke afspraken worden gemaakt bijvoorbeeld door vaststelling van een voorkeursbeslissing worden de budgetten gemuteerd naar het betreffende productartikel.

Budgettaire gevolgen van de uitvoering van art. 20 Verkenningen en reserveringen (bedragen x € 1 000)

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Artikel 20

Budgettaire gevolgen van de uitvoering van art. 20 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte (x € 1 000)

nummer
SK-2018/100844

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Verplichtingen		0	0	15.500	35.162	29.000	49.000
Uitgaven	0	0	0	15.500	35.162	29.000	49.000
Waarvan juridisch verplicht:			100%				
20.01 Verkenningen							
20.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen							
20.03 Reserveringen							
20.04 Generieke investeringsruimte							
20.05 Investeringsruimte toebedeeld naar modaliteit	0	0	0	15.500	35.162	29.000	49.000
20.05.01 Investeringsruimte Hoofdwegennet							
20.05.02 Investeringsruimte Spoorwegen				15.500	35.162	29.000	49.000
20.05.03 Investeringsruimte Hoofdvaarwegennet							
20.09 Ontvangsten							

[[[Flexnorm]]]

In de begroting 2018 wordt een eerste stap genomen om de flexnorm toe te passen in de begroting. De flexnorm is een percentage dat aangeeft welk aandeel van de aanlegbudgetten (inclusief investeringsruimte) naar mening van het kabinet flexibel is om bij nieuwe planvorming te betrekken. Het betreft de ruimte binnen de begroting waar nog geen definitieve oplossing is bepaald en gekozen kan worden voor een alternatieve aanwending of oplossing.

Overigens geldt ook dat waar wél bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, maar er nog geen juridische verplichtingen zijn aangegaan, de budgetten nog altijd onverminderd door de Tweede Kamer te amenderen zijn.

In onderstaande tabel is weergegeven welke budgetten in de begroting 2018 conform hierboven geschetste flexnorm flexibel zijn om bij nieuwe planvorming te betrekken.

Art. ond.	Omschrijving	Budgetten t/m 2031 (€ mln.)
20.01	Verkenningen Nieuwe Stijl	0
	Reserveringen -	600
20.03.01	Gebiedsprogramma 's	
20.04	Generieke investeringsruimte	2.642
20.05.01	Investeringsruimte Wegen	663
20.05.02	Investeringsruimte Spoor	1.050
	Investeringsruimte	150
20.05.03	Hoofdvaarwegen	
Totaal		5.105
Als percentage van de aanlegbudgetten (inclusief investeringsruimte)		12%

20.01 Verkenningen

[[[Motivering]]]

In dit artikel staan de brede verkenningen nieuwe stijl. Kenmerkend aan de verkenningen nieuwe stijl is dat ze modaliteitsneutraal zijn, een niet-infrastructurele oplossing wordt meegenomen en dat ze niet automatisch doorgaan naar de planuitwerking maar een expliciete afweging (tussen verkenningen) plaatsvindt. De verkenningen op dit artikel dragen bij aan de bereikbaarheidsdoelstellingen uit de SVIR. In de begroting 2018 zijn nog geen verkenningen nieuwe stijl opgenomen.

20.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen

[[[Motivering]]]

Op dit artikelonderdeel zijn middelen gereserveerd voor korte termijn mobiliteitsmaatregelen. Met het programma Beter Benutten is de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan door met kleine slimme maatregelen mobiliteitsvraagstukken aan te pakken. De gereserveerde middelen op dit artikel zijn nog niet specifiek toegewezen aan decentrale overheden of specifieke uitvoeringsmaatregelen. Daarmee zijn deze budgetten ook nog planflexibel.

[[[Producten]]]

Er zijn nog geen middelen gereserveerd voor aanvullende mobiliteitsmaatregelen na het lopende programma Beter Benutten. Om de toekomstige bereikbaarheidsopgaven aan te pakken is naast aanleg van infrastructuur ook noodzakelijk om in te zetten op innovatie en benutting. Op dit artikelonderdeel kunnen specifiek voor deze onderdelen middelen worden gereserveerd.

20.03 Reserveringen

[[[Motivering]]]

Op dit artikelonderdeel zijn middelen gereserveerd voor beleidsprioriteiten of voorziene omstandigheden waarbij nog geen sprake is van een formele verkenning of gedragen uitwerking. Deze middelen zijn bestemd voor specifieke toekomstige opgaven. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn de bereikbaarheidsprogramma's per gebied. Reserveringen die hier een plek kunnen krijgen zijn bijvoorbeeld de bereikbaarheidsprogramma's. In die gebiedsgerichte

bereikbaarheidsprogramma's wordt de bereikbaarheidsopgave in deze gebieden adaptief en integraal opgepakt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de verschillende decentrale overheden. Wanneer duidelijk is hoe en wanneer de opgaven worden aangepakt bijvoorbeeld met een verkenning of andersoortige (korte termijn) maatregelen wordende gereserveerde middelen overgeboekt naar het betreffende productartikel of artikelonderdeel op artikel 20.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Ons kenmerk
IenW/BSK-2018/100844

Projectoverzicht behorende bij 20.03: Reserveringen (bedragen x € 1 mln.)

Projectomschrijving	Budget		Planning
	huidig	vorig	startbeslissing
Realisatieuitgaven op IF12.03.02 mbt verkenningen			
Gebiedsprogramma's			
Projecten Noordwest-Nederland			
Gebiedsprogramma regio Amsterdam	200		
Projecten Zuidwest-Nederland			
Gebiedsprogramma Rotterdam - Den Haag	200		
Projecten Oost-Nederland			
Goederencorridor Oost	200		
Gebiedsprogramma's			
Totaal reserveringen	600		
Begroting IF 20.01	600		

20.04 Generieke investeringsruimte [[[Motivering]]]

Op dit artikelonderdeel is de generieke investeringsruimte tot en met 2031 begroot. Dit betreft de investeringsruimte waarvoor nog geen bestemming is aangegeven door het zittende kabinet, en ook niet specifiek is toebedeeld aan een beleidsreservering, (gebieds)programma, verkenning of een modaliteit. Zoals toegelicht in de begroting op hoofdlijnen wordt een deel van de generieke investeringsruimte die beschikbaar komt door de verlenging van de planperiode volledig vrij beschikbaar gehouden voor toekomstige kabinetten. Deze ruimte wordt aangemerkt als beleidsruimte. Ruimte die wel beschikbaar is voor het kabinet maar nog niet toebedeeld is naar de modaliteiten wordt aangeduid als programmaruimte.

Deze generieke investeringsruimte is onder meer beschikbaar voor het kunnen opvangen van (toekomstige) risico's en nieuwe beleidswensen op basis van de SVIR, toekomstbeelden en de NMCA. Deze investeringsruimte wordt jaarlijks gevoed door de verlenging van het fonds. Na bestuurlijke overleggen MIRT informeert het kabinet de Tweede Kamer over de voorstellen om de voor het huidige kabinet beschikbare programmaruimte in te zetten.

Op dit artikelonderdeel wordt de investeringsruimte die nog niet concreet is toebedeeld aan modaliteiten verantwoord. Binnen de investeringsruimte wordt onderscheid gemaakt tussen programmaruimte en beleidsruimte. In beginsel is alle investeringsruimte aangemerkt als programmaruimte, tenzij wordt besloten om (delen van) de investeringsruimte als beleidsruimte aan te merken. De programmaruimte betreft ruimte die reeds in de huidige kabinetsperiode ingezet kan worden voor ambities en risico's. De beleidsruimte betreft ruimte waarover de besluitvorming wordt overgelaten aan een volgend kabinet.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IenW/BSK-2018/100844

Programmaruimte

Zoals toegelicht in de begroting op hoofdlijnen is de looptijd van het Infrastructuurfonds bij deze begroting verlengd tot en met 2031. Door deze verlenging ontstaat er ook generieke investeringsruimte (totaal € 1,6 miljard).

Beleidsruimte

Bij de begroting 2017 is de looptijd van het Infrastructuurfonds met twee jaar verlengd tot en met 2030. Bij deze verlenging is besloten om een deel van de vrijkomende middelen volledig vrij beschikbaar te houden voor toekomstige kabinetten, hetgeen is aangemerkt als beleidsruimte. In de begroting 2017 bedroeg de beleidsruimte die niet nog concreet was toebedeeld aan modaliteiten € 1,5 miljard. In de begroting 2017 is aangegeven dat dit bedrag nog kan wijzigen, indien in aanloop naar de begroting 2018 blijkt dat de omvang van de doorlopende verplichtingen voor de jaren 2029 en 2030 moet worden bijgesteld.

Om vast te kunnen stellen of de budgetten voor doorlopende verplichtingen in de jaren 2029 en 2030 nog moet worden bijgesteld, is in de begroting 2017 aangekondigd dat deze budgetten in aanloop naar de begroting 2018 nader zullen worden gezien. Aanleiding hiervoor is dat de omvang van de doorlopende verplichtingen bij de verlenging tot en met 2030 technisch is bepaald door de omvang van de doorlopende verplichtingen in het begrotingsjaar 2028 als uitgangspunt te hanteren. In het afgelopen jaar is gebleken dat het hanteren van dit uitgangspunt niet voor alle budgetten heeft geresulteerd in het juiste benodigde bedrag in de jaren 2029 en 2030.

Voor de jaren 2029 en 2030 is per saldo per jaar € 253 miljoen meer benodigd voor het dekken van de doorlopende verplichtingen. In deze begroting zijn derhalve deze budgetten voor de jaren 2029 en 2030 bijgesteld ten laste van de beleidsruimte uit de verlenging tot en met 2030.

20.04 Investeringsruimte (bedragen x € 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Programmaruimte	0	0	0	0	0	0	0	0
Beleidsruimte	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

(vervolg) 20.04 Investeringsruimte (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2017-2031
Programmaruimte	0	0	0	0	0	156	1 589	1 745
Beleidsruimte	0	0	0	0	091	587	328	352
					519	376		895
Totaal	0	0	0	0	091	533	1 589	2 640
					519	124	328	980

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Ons kenmerk
IenW/BSK-2018/100844

20.05 Investeringsruimte toebedeeld naar modaliteit

[[[Motivering]]]

Op dit artikelonderdeel is investeringsruimte per modaliteit gereserveerd die beschikbaar is voor sectorspecifieke opgaven en risico's.

[[[Producten]]]

Hieronder is per modaliteit een toelichting opgenomen. Deze investeringsruimte was in de vorige begroting weergegeven bij de modaliteitartikelen op het IF.

20.05.01 Wegen

Op dit artikelonderdeel wordt de voor dit artikel beschikbare investeringsruimte tot en met 2031 verantwoord. De investeringsruimte betreft de budgettaire ruimte waarvoor nog geen bestuurlijke of juridische verplichtingen zijn aangegaan, en ook geen verkenningen gestart. Deze ruimte is ook beschikbaar voor risico's.

20.05.01 Investeringsruimte Hoofdwegennet (bedragen x € 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsruimte	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

(vervolg) 20.05.01 Investeringsruimte Hoofdwegennet (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2017-2031
Investeringsruimte	0	0	0	229	237	196	0	662
				616	272	045		933
Totaal	0	0	0	229	237	196	0	662
				616	272	045		933

20.05.02 Spoor

Op dit artikelonderdeel wordt de voor dit artikel beschikbare investeringsruimte tot en met 2031 verantwoord. De investeringsruimte betreft de budgettaire ruimte waarvoor nog geen bestuurlijke of juridische verplichtingen zijn aangegaan, en ook geen verkenningen gestart. Deze ruimte is ook beschikbaar voor risico's.

20.05.02 Investeringsruimte Spoorwegen (bedragen x € 1.000)

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Programmaruimte	0	0	15 500	35 162	29 000	49 000	6 000	9 500
Beleidsruimte	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	15 500	35 162	29 000	49 000	6 000	9 500

Ons kenmerk
IenW/BSK-2018/100844

(vervolg) 20.05.02 Investeringsruimte Spoorwegen (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2017- 2031
Programmaruimte	21 300	16 300	16 300	16 299	150 000	84 948	200 662	649 971
Beleidsruimte	0	0	0	0	200 224	200 224	0	400 448
Totaal	21 300	16 300	16 300	16 299	350 224	285 172	200 662	1 050 419

20.05.03 Vaarwegen

Op dit artikelonderdeel wordt de voor dit artikel beschikbare investeringsruimte tot en met 2031 verantwoord. De investeringsruimte betreft de budgettaire ruimte waarvoor nog geen bestuurlijke of juridische verplichtingen zijn aangegaan, en ook geen verkenningen gestart. Deze ruimte is ook beschikbaar voor risico's.

20.05.03 Investeringsruimte Hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsruimte	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

(vervolg) 20.05.03 Investeringsruimte Hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2017- 2031
Investeringsruimte	0	20 000	48 373	3 627	39 929	38 342	0	150 271
Totaal	0	20 000	48 373	3 627	39 929	38 342	0	150 271